

Afrykański pomór świń (ASF) należy do chorób podlegających obowiązkowi zgłaszania i urzędowego zwalczania. Jest to szybko szerząca się, wyjątkowo groźna, nieuleczalna, wysoce zakaźna i zaraźliwa, wirusowa choroba świń domowych wszystkich ras oraz dzików. Ludzie oraz pozostałe gatunki zwierząt są na zakażenie ASFV niewrażliwe. Najczęstszym sposobem zakażenia zwierząt jest bezpośredni lub pośredni kontakt ze zwierzętami zakażonymi. Rozprzestrzenianie się wirusa między gospodarstwami utrzymującymi świnie jest stosunkowo łatwe za pośrednictwem osób odwiedzających gospodarstwo, jak również przez zakażoną paszę, wodę, wyposażenie oraz skarmianie zwierząt odpadami kuchennymi (zlewkami). U zwierząt (świń, dzików) mogą pojawić się następujące objawy: wysoka gorączka, z tym, że świnie mają początkowo zachowany apetyt i zachowują się normalnie; sinica skóry uszu, brzucha i boków ciała, drobne, lecz liczne wybroczyny w skórze; duszność, pienisty wypływ z nosa; wypływ z worka spojówkowego; biegunka, często z domieszką krwi, wymioty; niedowład zadu; objawy nerwowe w postaci podniecenia, drgawek mięśni i skurczów kloniczno-tonicznych; ronienia; oraz liczne upadki w każdym wieku. Należy podkreślić, że właściciele świń nie powinni obawiać się zgłaszania podejrzanych przypadków zachorowań świń ponieważ **w przypadku potwierdzenia ASF za świnie zabite, poddane ubojowi oraz padłe w wyniku zastosowanych zabiegów nakazanych przez Inspekcję Weterynaryjną przy zwalczaniu afrykańskiego pomoru świń właściciel otrzymuje pełne odszkodowanie z budżetu państwa**, na podstawie art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. 2014 r., poz. 1539 z późn. zm.).

Ponadto, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Kłodzku z/s w Bystrzycy Kłodzkiej informuje co następuje:

1. Na terenie gospodarstw należy bezwzględnie wdrożyć i przestrzegać zasad bioasekuracji, a w szczególności poprzez:
 - bezwzględny **zakaz karmienia trzody chlewnej odpadkami żywności**,
 - utrzymywanie świń w gospodarstwie w sposób wykluczający kontakt z dzikimi zwierzętami,
 - karmienie świń paszą zabezpieczoną przed dostępem zwierząt wolno żyjących,
 - zwracanie uwagi na bezpieczeństwo i sposób przechowywania słomy (ściółki),
 - utrzymywanie czystości oraz zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne w ilości niezbędnej do przeprowadzenia doraźnej dezynfekcji,

- zaopatrywanie się w zwierzęta hodowlane o znanym statusie zdrowotnym potwierdzonym przez lekarza weterynarii (zakup zwierząt wraz z wymaganym przepisami świadectwem zdrowia),
 - przestrzeganie zasad higieny, aby patogeny nie zostały przeniesione na fermę trzody chlewnej: na butach, odzieży, rękach, kołach pojazdów itp. zwłaszcza przez osoby po polowaniach, które nie powinny przez 72 h wchodzić do chlewni,
2. Należy przestrzegać podstawowych reguł postępowania w przypadku podejrzenia wystąpienia ASF w gospodarstwie:
- posiadacz zwierząt, który zauważy objawy nasuwające podejrzenie choroby zakaźnej jest zobowiązany do natychmiastowego zgłoszenia podejrzenia choroby (obowiązek ustawowy obwarowany sankcją karną). Zgłoszenie należy przekazać bezpośrednio do najbliższego i właściwego miejscowego dla miejsca przebywania zwierząt powiatowego lekarza weterynarii albo za pośrednictwem lekarza weterynarii opiekującego się gospodarstwem lub właściwego miejscowo organu samorządu terytorialnego (wójta, burmistrza),
 - po podjęciu podejrzenia choroby i dokonaniu zgłoszenia – do czasu przybycia urzędowego lekarza weterynarii posiadacz zwierząt zobowiązany jest do izolacji i strzeżenia w gospodarstwie wszystkich przebywających tam zwierząt, nie wywożenia z gospodarstw pasz, odpadów oraz żywności, materiału biologicznego (nasienia, komórek jajowych, zarodków) oraz do wyłożenia mat dezynfekcyjnych przed wejściem do chlewni oraz wjazdem i wyjazdem z gospodarstwa.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Kłodzku z/s w Bystrzycy Kłodzkiej podkreśla, że wczesne rozpoznanie afrykańskiego pomoru świń jest podstawą szybkiej i skutecznej walki z chorobą. W związku z tym hodowcy i producenci świń powinni dysponować niezbędną wiedzą w omawianym zakresie oraz zachować szczególną czujność i ostrożność.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 1069/2009 padła trzoda chlewna stanowi materiał kategorii 2. **Zwierzęta podejrzane o choroby zakaźne powinny być przekazywane do unieszkodliwienia w zakładach utylizacyjnych kat. 2 lub 1.** W w/w zakładach uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego są przetwarzane zatwierdzoną metodą z zastosowaniem odpowiednich parametrów temperatury, czasu oraz ciśnienia. Materiał kategorii 1 oraz 2 jest przetwarzany w drodze sterylizacji ciśnieniowej (temperatura 133⁰C, czas 20 minut pod ciśnieniem bezwzględny co najmniej 3 barów). Uzyskana mączka mięsno-kostna i tłuszczy są spalane w zatwierdzonych spalarniach. Taki sposób obróbki

gwarantuje unieszkodliwienie ewentualnych czynników zakaźnych i zapobiega przedostawaniu się tych patogenów do środowiska. Ponadto hodowcy nie ponoszą kosztów związanych z przekazywaniem padłych zwierząt do utylizacji, ponieważ istnieje w Polsce specjalny system dopłat z budżetu państwa dla zakładów utylizacyjnych odbierających od rolników padłe zwierzęta. Za realizację systemu dopłat do unieszkodliwiania padłych zwierząt odpowiada Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Dane kontaktowe zakładów utylizacyjnych można uzyskać na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pod linkiem <http://www.arimr.gov.pl/pomoc-krajowa/dofinansowanie-kosztow-utylizacji-padlych-zwierzat-gospodarskich.html> lub też w siedzibie Powiatowego Inspektoratu Weterynarii.

Jednocześnie przypomina się, że istnieje całkowity zakaz grzebania zwłok padłych zwierząt gospodarskich. Nielegalne zakopywanie lub inne niezgodnego z prawem zagospodarowanie w/w zwierząt podlega karze pieniężnej od 3 000 do 11 000 złotych (§ 3 pkt 2 (lit. b) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 maja 2014 r. w sprawie wysokości kar pieniężnych za naruszenia określone w przepisach o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, dotyczącego postępowania z produktami ubocznymi pochodzenia zwierzęcego i produktami pochodnymi (Dz. U. 2014 rok poz. 629).